

TCN, sportinnovatie krijgt een naam

In de zomer van 2018 opent in Nijmegen Talent Centraal Nijmegen (TCN) haar deuren. Behalve een onderkomen voor talentvolle sporters wil TCN ook de contouren van 'de nieuwe sportvereniging' zichtbaar maken. In het unieke concept werken diverse sportverenigingen samen, met elkaar, maar ook met de gemeente Nijmegen en met de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Via de HAN wordt gebruik gemaakt van de laatste bevindingen op het gebied van talentontwikkeling, maar ook van zaken als voeding, gezonde leefstijl en krachttraining.

TEKST SEBASTIAAN PLATVOET E.A.

EMisschien werkt de uitleg over TCN nog het best in vergelijking met hoe het in veel gevallen – en ondanks alle nieuwe inzichten – nog altijd gaat in de sportwereld. Denk aan Tom (11), Fien (15) en Sara (9), de eerste is een talentvolle judoka, de tweede een hardloopwonder, de derde een belofte op het gebied van turnen. In Nijmegen zit je dan goed, want STJN (Stichting Top Judo Nijmegen) en de Hazekamp zijn instituten als het gaat om de begeleiding van talenten in hun sport. En ook de Stichting De Zevenheuvelenloop heeft zich gevestigd als talentontwikkelaar. En dus gaat Tom intensief

Ook wil TCN kennis ontwikkelen en bundelen, zodat de vicieuze cirkel stoppen met sporten - minder bewegen - slechtere gezondheid wordt doorbroken

trainen bij de judoka's, Fien is te vinden op de atletiekbaan en Sara wordt ingelijfd bij de talentengroep van de Hazekamp.

Om het verhaal compleet en duidelijker te maken noemen we hier ook de zus van Tom, die iets ouder is (14) en die niet veel met sport heeft. Ook Jim (15), de broer van Sara, doet nauwelijks meer iets aan sport. Hij zat op voetbal maar daar vond hij niets meer aan. Zij staan symbool voor de maatschappelijke trend dat kinderen slechter bewegen en eerder stoppen met verenigingssport in vergelijking met 25 jaar geleden. Ook voor hen wil TCN kennis ontwikkelen en bundelen, zodat de vicieuze cirkel stoppen met sporten – minder bewegen – slechtere

gezondheid wordt doorbroken. (zie kader) Terug naar onze talenten. Een aantal ambitieuze verenigingen binnen de gemeente Nijmegen hadden aangegeven dat hun huidige locatie niet meer voldeed. Van de gemeente Nijmegen kregen ze de mogelijkheid om samen een nieuwe accommodatie in te richten. De voorwaarde hierbij was dat dit een omgeving moest worden waarin krachten gebundeld worden die bijdragen aan het ontwikkelen en herkennen van talenten voor breedte- en topsport. De gemeente Nijmegen stelde, samen met de expertise van de HAN en de betrokken sportverenigingen, een aantal criteria op waaraan de nieuwe sportaccommodatie zou moeten voldoen. Via talrijke inhoudelijke sessies werden de STJN (judo), de Hazekamp (turnen) en De Stichting Zevenheuvelenloop (hardlopen) uitgedaagd om na te denken over een verregaande samenwerking. In het nieuwe TCN is veel plaats voor innovatie. Het zal tot dé ontmoetingsplek moeten uitgroeien voor de sporten die Nijmegen als speerpunt heeft gekozen en die in de genen van de stad en haar omgeving zitten.

Leren van elkaar

En dus zullen de Toms, de Fiens en de Sara's vanaf 2018 met elkaar gaan trainen. Niet alleen vinden bovengenoemde sportclubs elkaar terug onder één dak, ze zullen ook een verregaande samenwerking aangaan. Judoka's krijgen turntraining voor hun coördinatie, turners bekijken welke krachttraining hen verder kan helpen. Hardlopers volgen valtrainingen of zoeken samen met turncoaches naar een betere houding. Alle sporters volgen gezamenlijke bijeenkomsten, waarbij kennis wordt gedeeld als het gaat om voeding of medische begeleiding.

De HAN verwacht veel van wat 'late sportspecialisatie' wordt genoemd. Onderzoek wijst uit dat jonge kinderen veelal te vroeg specialiseren in één sport, terwijl voor hun algemene fysieke en sociale ontwikkeling het beter is om daar tot bijvoorbeeld hun veertiende levensjaar mee te wachten. Dit wil niet zeggen dat kinderen die op jonge leeftijd al goed kunnen bewegen niet uitdagende en speciale beweegprogramma's mogen krijgen (zie bijv. Greef & Teunissen, 2016). Met de HAN Beweegttest zijn vakspecialisten bewegingsonderwijs goed in staat om kinderen te herkennen met een bovengemiddelde aanleg voor sport en bewegen. Hier wordt binnen TCN ook de verbinding gezien tussen school en sport: de eerste herkenning van betere bewegers vindt plaats door de vakspecialist en dus in het onderwijs. Binnen het TCN kunnen sporters snuffelen aan andere sporten, maar ze zitten niet meteen in de tunnel van die éne sport. Bijkomend voordeel is dat kinderen langer mogen spelen, voordat ze serieus voor één sport gaan kiezen. Ze kunnen bijvoorbeeld een combinatie kiezen van judo, turnen en hardlopen. Op basis van de ervaringen die ze op doen maken ze dan op 'latere leeftijd' eventueel een keuze voor één van die sporten om in te specialiseren.

Het kind centraal

Om de optimale ontwikkelingsomgeving te realiseren is een verandering in het sportlandschap noodzakelijk. Anders gezegd, de tijden zijn veranderd. Kinderen kiezen niet langer voor een sport die ze hun hele jeugd blijven doen. Verder is de kennis over een juiste sportkeuze – waarbij kinderen een onderbouwd advies krijgen welke sport het best bij hun fysieke en mentale mogelijkheden ligt – in ruime mate aanwezig (bij de HAN en de UGent), maar wijst de praktijk uit dat de weg naar de traditionele vereniging nog lang niet altijd wordt gevonden.

Om een gevarieerd sportaanbod te realiseren is het noodzakelijk dat verenigingen binnen het TCN meer gaan samenwerken met het onderwijs en andere sportaanbieders. Een gedeelde visie - waarbij het kind centraal staat en niet de vereniging - is hierbij een vereiste. TCN wil hierin een voortrekkersrol spelen en een voorbeeld zijn in Nederland.

TCN hoopt het platform te worden waarop kinderen een uitgebreide ontdekkingsstocht binnen sport- en bewegen kunnen ondernemen. Door kinderen breed motorisch op te leiden, de judoka gaat turnen, de hardloper doet aan judo, is de kans groot dat aspecten van de ene sport uitstekend van pas komen in de andere. Die mogelijkheid alleen al biedt nieuwe en creatieve oplossingen voor uitdagingen die tot nog toe alleen binnen een bepaalde vereniging werden aangegaan. Het is een cliché, maar ook een maatschappelijke trend dat de vroegere zullen oplossen en dat er nieuwe samenwerkingsvormen ontstaan. TCN wil daarvan een lichtend voorbeeld zijn. Door clustering van de juiste clubs en (andere) organisaties waaronder het onderwijs in een gezamenlijk te gebruiken accommodatie ontstaat een natuurlijke 'vind- en broedplaats' van kennis, onderzoek en innovatie.

Alarmfase rood voor sport en bewegen

Het zal niet voor niets zijn dat de klassieke vakleerkracht LO bij de laatste kabinetsformatie een onderwerp was. Kinderen bewegen minder vaak, slechter, hebben vaker en eerder blessures en de kans is groot dat de maatschappij straks heel veel geld gaat kosten. Voor Sport en Bewegen op scholen geldt alarmfase rood, het moet beter en vaker, waardoor kinderen meer plezier hebben in bewegen, het langer blijven doen, enzovoort. Vaker zal onder schooltijd lastig te realiseren worden. In samenwerking met lokale sportaanbieders en accommodaties liggen wel kansen om voor en na school kinderen te leren bewegen. TCN gaat bij de kennisuitwisseling over dit thema een belangrijke rol spelen. Het is op deze wijze niet alleen een technologische innovatie, maar ook een concept dat bestaande kennis en inzichten vanuit de wetenschap vertaalt naar praktische handelingen en toepassingen.

Er is een nieuwe kijk nodig op hoe we kinderen in de huidige samenleving laten bewegen. Een voorbeeld, al tijdens de leeftijdsfase tussen de 0 en 4 jaar kan bewegen terugkomen, denk hierbij aan coördinatie, evenwicht etc. De sportclub van de toekomst gaat een grote rol spelen in de

Hoe ouder het kind wordt hoe specifiek de sportsetting is

ontwikkeling van het kind op het gebied van sport en bewegen. Verschillende partijen werken samen om de optimale omgeving te creëren voor het kind. Het kind wordt lid van een gezamenlijk sportvereniging/stichting/sportpark waarbij hij verschillende aspecten van het sporten krijgt aangeboden. Denk hierbij aan gooien met de bal, dit kan met diverse formatten maar

ook richting diverse doelen (korf, basket, doel, vlak etc.).

Sportsetting

Hoe ouder het kind wordt hoe specifiek de sportsetting is. Als een kind merkt dat hij een voorkeur voor een specifieke setting heeft, is er altijd de mogelijkheid om zich daarop te specialiseren. Met andere woorden over te stappen naar het reguliere sportaanbod. Maar door zijn diverse 'opleiding' is het ook weer mogelijk om over te stappen naar het 'algemene' aanbod als blijkt dat deze sport, toch niet hetgeen is wat hij of zij had verwacht of om deel te nemen aan een andere.

Broedplaats

TCN wil een broedplaats worden van ideeën om het bewegingsonderwijs te stimuleren en de rol van de vakspecialist te vergroten. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt aan de implementatie van een nieuwe breed motorisch programma (van beweegvaardig naar sportvaardig) voor kinderen van 6-12 jaar. Dus naast alle aandacht voor de talenten, moeten innovatieve inzichten over lidmaatschap, sportbeoefening, samenwerking, preventie en gezondheid, onderwijs, onderzoek en dienstverlening bij TCN in een optimale omgeving samenkomen. Daarbij zal niet opnieuw worden geprobeerd om het wiel opnieuw uit te vinden. In de kinderjaren van de jaren zeventig en tachtig werd je eerst lid van een gymclubje, speelde je veel buiten en koos je pas rond je zesde of zevende voor een sport. En specialisatie en selectie vond pas veel later plaats dan tegenwoordig. Het idee dat 'vroeger' alles beter was, wordt hier eindelijk een keer bevestigd.

Sebastiaan Platvoet, Ferry Greevink, Rianne Kannekens en Marcel Rozer zijn allen werkzaam op de HAN

Contact

f.greevink@nijmegen.nl

Foto's

art impressions

Kernwoorden

Innovatie, Talent, Sport, Structuur